

DÉLVIDÉKI LAPOK

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnapon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sziidon József könyvnyomdája, Lugos (Vértes-palota).

Felelős szerkesztők:

Dr. Haus József és Dr. Fränkl Béla.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési árak

házhöz küldve vagy bérmentes postai szétküldéssel:
Egész évre . . . 16 kor. | Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre . . . 8 " | Egyes szám ára 16 fillér.

Klinger.

Nem is név, hanem fogalom. Prototipusa a kishivatalnoknak vagy segédmunkásnak, ki irtózva a munkától és minden erkölcsi bázis híján rabja lesz féktelen szenvedélyeinek.

A minap hozták haza Budapestről. Előtte és mögötte egy fogházör, egyik kezében egy kis táska néhány puha batizst inggel és a nélkülözhetetlen smoking kabáttal, másik kezében a czipőskatulya.

A természetrajza? mesterember nem akart lenni — ur nem lehetett. Lett belőle ügyvédbojtár. Ügyes, végtelenül találatékony segéd, megbecsülhetetlen kincs bármelyik irodában. Csakhogy a munka nem kenyeré. Minek is? A legodaadóbb igyekezettel is csak annyit szerezhetne, hogy családját a legnagyobb nyomoruságtól mentesítheti. Fizetheti a lakbért és megvan a mindennapi kenyeré. Ennyi és nem több. Sa tin, az Éjjeli menedékhely egyik hőse, keserűen panaszkodik: — Munka! Osszátok be úgy, hogy a munka élvezetet okozzon, akkor talán dolgozni fogok . . . Talán! Ha a munka gyönyör — akkor szép az élet! de ha a szükség kényszerít arra — ugyaz élet nyomorult rabszolgaság! Pedig az élet olyan szép és csábító.

Csak pénz legyen: sok, sok pénz, hogy megadhassa az élvezetek árát. A család az éhezhet otthon, csak a mindennapi pezsgőzésre teljen és a mi azzal együtt jár, a Gyuri cigány barátsága és a kassza tündérének csábos ölelésére.

Hát volt pénz; tömémentelen, sok pénz egy ilyen szegény embernek. Épen elég két hélig adni az urat és mármint kissé hosszabb ideig Holzmann ur barátságos vendégszeretetét igénybe venni. Jóllehet a magam részéről az egész ügyben nem Klinger urat tartom a főbűnösnek. Hanem igenis azt a beteges corrupt társadalmat, melyben az ily kétes existenciák vezérszerepet játszanak. Mert a Klingereket nem mindig irnokok. A ki figyelemmel kíséri a vidéki és fővárosi rendőri tudósításokat, sok szépen indult pálya szomorú végéről olvashat. Előbb oszlopa a társadalomnak, most elzüllött, kizsájtott alak, kiről senki sem akar tudni. Mig pénze van, mig részese a hatalomnak, ujjongva fogadjuk, hogy nekünk is juttasson egy pohárnyit a pezsgőből, egy kis helyet, hol árnycsókban meghúzódhatunk. És ha sorsa rosszra fordul, mi vagyunk az elsők, kik messziről üvöltjük: feszítsétek fel! Mi a társadalom.

Nem akarok nevetet említeni, de könnyen visszaemlékezhetünk tegnapi jóbarátainkra, kik számára ma már egy hideg köszöntésünk sincs. Kiket szenvedélyeik és anyagi viszonyaik örült steplechase menthetetlenül a bűn és romlás örvényébe sodort.

Csakhogy ők beszámíthatatlanságukkal védekezhetnek. De mi szolgáljon az okos, higgadt, számító társadalomnak enyhítő körülményül? Mert a közepes tisztviselőnek — főképp ha még családos is — 1500—2500 korona járandóságából nem igen lehet uraskodni. Hát akkor miért ülünk vele egy asztalhoz, ha délelőtt a sörházban, délután, este a kávéházban többet költ, mint a mennyire aznap fizetése rug? És miért ülünk le vele kártyázni, horribilis összegekbe, melyből éhez, elhagyott családja hónapokig kényelmesen jólétben élhetne? Miért, miért?

Ha Klinger volnék és ha ügyem esküdtszék elé kerülne, kifogásolnám az egész esküdtszékét: tettestárs vagy felbújtó saját ügyben nem lehet bíró! És nem a Klingereket büne, hanem a társadalom farizeuskodása a legrutabb az egész dologban.

Dr. Fränkl Béla.

Dalünnepély Temesvárott.

— Lugos győzelme. —

Az országos dalverseny vasárnap d. u. befejeződött s a lugosi dal- és zeneegylet minden tekintetben fényes győzelemmel került ki belőle. A második díjat nyerte, Dessewffy püspök díját, Szt. Gellért gyönyörű ezüst szobrát. Habár a nemes küzdelem jutalma már önmagában és nagy értéket képvisel, még nagyobb jelentőséget nyer a vele járó erkölcsi eredmény magával. Kitünt, hogy a lugosi dal- és zeneegylet az ország összes dalegyletei közt a legelőkelőbbek közé tartozik a zeneművészet kultiválása tekintetében. Kitünt, hogy ez az egylet oly művészi előadásra és oly művelzet nyújtására képes, amely az ország leghivatalosabb műtélőit is teljesen kielégítette.

Hát ez mindenesetre oly eredmény, amelyre a derek egyesület valóban méltán büszke lehet s a melyet e város közönségének nem ajánlhatunk eléggé a figyelmébe. A magunk részéről örömmel üdvözöljük a győzteseket.

Részletes tudósításunk a verseny két utolsó napjáról következik:

A közgyűlés.

A szombaton folytatott diszközgyűlésen Lung György elnökölt. A napirend első pontját az igazgató-választmány indítványának tárgyalása képezte, a versenyszabályzat módosításának ügyében. Ezen tárgy fölött élénk nézeteltérés

és vita keletkezett, mely után elhatározták, hogy előbb tekérik az egyes tagegyletek véleményét.

Ezután Kovács Sándor terjesztette elő ismeretes indítványát, az ének és zene tanításnak az iskolákban való szorgosabb tanítása érdekében. Indítványozza, hogy ebben az ügyben a központi választmány feliratot intézzen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Az indítványt nagy lelkesedéssel elfogadták és határozatlanlag kimondották, miszerint a miniszter elé terjesztendő felirat mielőbb rendeltetési helyére jusson.

Falk Zsigmond dr. titkár jelenti, hogy Lugos városa a lugosi dalárdának 50 éves jubileumi ünnepére meghívta a szövetséget. A szíves megkívást elfogadták. A legközelebbi orsz. dalárünnepély 1905. évben Szombathelyen lesz megtartva.

Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést 11 órakor berekesztette.

A szabad verseny.

A dalárünnepély harmadik napján délelőtt a szabad verseny vette kezdetét, melyet délután 6 órakor folytattak.

A versenyt a »Miskolci máv. dal- és önképzőkör« nyitotta meg »Édes hazám« című dalával. Utána az »Egri dalárda« Lányi Ernőnek »Temetésre szól az ének« című dalát énekelte tökéletes, egységes előadásban; majd a »Hajdunánási dalárda« Lányinak »Dal a dalról« ez. szerzeményét adta elő, daczára a kevés hangnagynak, igen szépen. A »Békéscsabai Iparos Dalkör« Thern »Dalünnep«-ét énekelte, a »Kolosvári Dalkör« pedig a »Fóti dalt« (Szöllőstől) adta elő és kitűnő iskolázottságának adta tanujelét; a hosszú dal végéig híres hanganyagukat dokumentálták. A »Székesfehérvári dalkör« Gállnak »Balatoni dalait« adta elő temperamentosan. Ismét a »Lugosi Magyar Dal- és Zeneegylet« (karnagy Schwach Vilmos) Hubert gyönyörű dalát, a »Talpra magyar«-t énekelte és a gondosan kidolgozott, hatásos előadásra jutott dal óriási lelkesedést keltett a közönség között; különösen a »mezzo voce« hangzott gyönyörűen, a magas részek is kifogástalanok voltak. A »Budapesti Ébredés« dalkör Bergmann Ágost temesvári főreáliskolai tanárnak »Ébresztő« című gyönyörű dalát énekelte hatásosan, míg végül a »Munkás-Otthon« Dalkör adta elő a »Vándordal«-t Szabados Bélától.

Az elnökség igen czélszerűen, a déli hangorvadás alatt tíz percze felfüggesztette a versenyt, miáltal az előtte való napen volt zavarnak elejét vették.

Az óriási dalcarnok nagyszámu és előkelő közönséggel telt meg, mely az előadásokat élvezettel hallgatta végeig és igen sokat tapsolt.

Délután.

Az egyletek nemes versengése a délutáni dalokkal befejezést nyert. Az érdeklődés mind

Podwinetz Izidor butor, pénzszekrény, varró-és irógép-**Lugos** Izabella-(főtér) varrógép és kerékpár főraktára javító - műhely saját házában.

a közönség, mind a dalárok között nőttön nő és mindenki szeretettel és kíváncsisággal várja, hogy kié lesz a babér.

A győzelemért való verseny serkentette az összes dalárdákat, a kik a délután folyamán minden ambíciójukat és tudásukat jutatták érvényre, hogy dícsőségesen megállják helyüket a küzdők sorában.

Az éneklők sorát a »Miskolczi Dalegylet« nyitotta meg Lányi »Rég veri már a teremtő...«

Utána sorrendben a következő daláregyletek szerepeltek:

»Nyiregyházi Dalegylet«, »Testvériség Dalkör« Budapest, az »Aradi Waggongyári Dalkör«, »Szegedi dalárda«, a »Keeskeméti Dalárda«, a »Makói Dalárda«, »Danubius Dalkör«, a »Hajduszoboszlói Dalkör«, a »Debreczeni Munkásdalárda«, végül a »Budafoki Dalárda«.

A délutáni szép verseny méltó befejezését képezte a »Budapesti Typographia Dalkör« éneke, Lányi »Dalszentháromság« cz. szerzeményét.

Ezzel a verseny befejeződött. A dalsarnokban összegyűlt nagyszámú közönség mielőtt szíjjelozlott, még lelkesen ünnepelte a vendég dalárokat.

A szerenádok.

A szabad verseny után a dalárok négy csoportba osztva lampionokkal az ünnepély vendőnekeinek lakása elé vonult és ott mindegyik daláregylet egy-egy dalt énekelt el.

A ritka alkalmat az egész város felhasználta és az utcákon, különösen az ünnepelt lakásai előtt, a melyek elé a dalárok felvonultak, ezrével hullámozott a közönség, annyira, hogy a szerenádok alatt a belvárosban minden forgalomnak szünetelnie kellett.

A négy helyen s pedig Zichy Géza gróf, dr. Molnár Viktor főispán, Németh József felsz. püspök és Telbiez Károly dr. kir. tan. polgármester lakása előtt egyidőben felharsanó ének a szó szoros értelmében felvillanyozta a lakosságot mely a szerenádok után is késő éjjelig sétálgatott az utcákon.

A díszhangverseny.

A vasárnapi műsor egyik legfényesebb száma a d. e. 11 órakor kezdődött díszhangverseny volt, amelyet gr. Zichy Géza és Lányi Ernő vezetett. A közönség az egész óriási dalsarnokot megtöltötte és különösen a műsor 1. és 4. számait lelkesült éljenzéssel és tapsal honorálta.

A hangverseny műsora a következő volt:

1. Zichy G. gr., Gemma cz. tánczkölteménye (zenei ujdonság), előadja a 29. gy.-e. teljes zenekara.

2. Lányi E. Hunyadi László (zenei ujdonság), a temesvári Zenekedvelő Egyesülettől az országos dalverseny alkalmából kiírt pályázaton első díjat nyert pályamű. Előadja a temesvári Zenekedvelő Egyesület és a Miskolczi Daláregylet.

3. Aggházi K., Hunyadi (zenei ujdonság), a Temesvár várostól kiírt pályázaton első díjat nyert pályamű. Előadják a helyi tagedyletek (a Zenekedvelő Egylet kivételével).

4. Zichy G. gr., Petőfi szelleme, zeneköltemény, zenekarral, előadja a temesvári Zenekedvelő-Egyesület és a budapesti Ganzgyári Dalkör.

A monstre-hangverseny.

A dalsarnokban utolsónak d. u. 4 órakor a monstre-hangverseny hangzott el. Mintegy ezeröttszáz dalos vett benne részt a temesváriakkal, Bellovits Imre, az OMDE. karnagyának vezetése alatt.

A program a következő volt:

1. Kölesy: Hymnus, Erkelről.
2. Petőfi: Fényes csillag.
3. Takarodó, a »Névtelen hősök« cz. operából, zenekísérettel Erkelről.
4. Kertem alatt; Lánytól.
5. Zichy Géza gróf: Szerenád zenekísérettel.
6. Angyal: Népdalok.
7. Huber: Szabadságdal zenekísérettel.
8. Vörösmarty: Szózat.

A Szózat elhangzása után az óriási közönség lassan kivonult és a vármegyeház előtt gyülekezett, türelmetlenül várva az eredmény kihirdetését. Különösen a lugosiak lesték nagy izgalomban az egyes hírnököket. Végre fél 7 óra tájban lejött az egyetelnöke Issekutz Aurél s tudatta, hogy a lugosi dal- és zeneegylet az egyik második díjat nyerte. Óriási éljenzés támadt erre; a lelkesült dalosok az elnököt és Schwach karmestert vállakra emelték s úgy vitték a nagy tömegben folytonos éljenzések közt.

Szép fogadtatásban volt része az egyletnek a megérkezéskor. A lugosi iparos dalegylet s nagy közönség várta a hősöket a vonatnál.

Kölesönös üdvözlés után megindult a nagy tömeg, a Rákóczy hangjait meg-megszakította az éljenzés. Igazi diadalmenet volt a bevonulás.

UJDONSÁGOK.

A szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvnyomda városi és megyei távbeszélő-száma 91.

Vármegyei közgyűlés.

Krassó-Szörény vármegye Pogány Károly főispán elnöke alatt hétfőn tartotta a már rég hirdetett rendkívüli közgyűlését. Napirend előtt Bredicean Coriolan az aninai sztrájk ügyében interpellálja Fialka Károly alispánt, a ki oda nyilatkozik, hogy a béke helyreállítása érdekében a legmesszebb menő kísérletek tétettek s hogy már napok kérdése csupán, amikor az aninai munkások és munkaadók kölcsönös megállapodásra jutnak. Interpelláló az alispán választát megnyugvólag tudomásul veszi, rosszalja azonban az államváltásának makacságát, mely a rég elhúzódó aninai sztrájk kuforrása. Felszóalt még Tomiciu Virgil és Murariu megyebizottsági tag. Mindegyikük más-más semmitmondó ügyben, melyekre az alispán röviden válaszolt. — Napirendre került ezután a közgyűlés voltaképpen tárgya: a selyemfonoda. A közgyűlés egyhangulag elfogadja Lugos város képviselőtestületének azon előterjesztését, hogy a selyemfonoda felállításának költségei 100.000 koronában állapittassanak meg. Hozzájárul a Temesvári-utczában e czélra Löwinger Izraeltől 12.000 koronáért veendő telep megvásárlásához s megnyugszik a Krassói Takarékpénztárból 5 1/4%-ra 120.000 korona kölcsönfelvételéi illetőleg. Ezt még néhány napirendre kitűzött jelentéktelen tárgy követi, melyek elintézésével az egy óra hosszát tartó rendkívüli közgyűlés véget ért.

Radu Demeter vikáriusa. Pável gör.-kath. püspök halála óta Lóráán Agoston kanonok, pápai prelátus vezette a nagyvárad gör. kath. egyházmegye ügyeit mint vikárius. Az új püspök mult vasárnapi installációjával megszűnt az általánosan tisztelt főpápnak ez a tiszte. Radu Demeternek egyik első ténykedése volt hogy a maga állandó helynökét kinevezte mégpedig ismét Lóráán Agoston személyében.

Halálozás. Sulyos csapás érte vizsáki Patyánszky Elek országgyűlési képviselőnk. Mint részvétellel értesülünk, anyósa özv. Ungár Mihalyné szül. Galliny Ottília tegnap 1/10 órakor 86 éves korában elhunyt. A megboldogult hült tetemei f. hó 27-én d. u. fél 1/5 órakor fognak a gyászházból (Karánsebes ut 3. sz.) a helybeli róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Megtestesült. A láng ellobant, de a zsarátnok alatt még egyre izzott s a hév közel 8 év után ismét csak kigyulaadt. A kereskedelmi alkalmazottak egyesületének eszméje vasárnap testet öltött újra s ha más alakban, más elvekkel is mint hajdanta, főczélja ma is itt helyt a kereskedővilág összpontosítása. Mert azért, hogy a vasárnapi alakuló közgyűlésen az alkalmazottak otthonát létesítették, az ösölő üzletember ki nem záratott, sőt ellenkezéleg, kérik a főnökök esatlakozását. S ez jól van így! És mi hisszük is, hogy a loyális főnök urak, a czél érdekében nem vonják ki magukat a közkatonák sorából. Az alakuló közgyűlés, mely különben Berdach Ignác elnöke alatt vasárnap d. u. 3 órakor a »Magyar Király« szálló kistermében folyt le, várakozáson felül lelkes lefolyást nyert. Mintegy 100 tag jelent meg a már 165 jegyzett harcos közül, kik a Dr. Szörényi Arthur által felolvasott s Feldmann Ödön által nagy gonddal összeállított alapszabályoknak egyhangú elfogadása után, az egyesületet megalakultnak közlekedéssel ki mondják. Majd a vezetők megválasztására kerül a sor. Bonomi Géza indítványára elnökül Berdach Ignác a »Népbank« főkönyvelője közfelkiáltással választott meg. Berdach köszönettel veszi a megtestesítést s ha tisztségének nehézségei tudatában a nagy feladatra vállalkozik, az ügy jól felfogott érdekében teszi azt s bizik abban, hogy a tagok vállaltva támogatják majd működésében. Ezekután két szavazatszedő bizottság rendeltetik s a titkos szavazat eredményeként alelnökül: Bonomi Géza, titkáru: Feldmann Ödön, pénztárosul: Hirschl Armin, ellenőrül: Zsuku Coriolán, jegyzőül: Rechner Árpád, házgondnokul: Schönborn Felix, könyvtárosul: Schenk József, egyleti ügyészül: Dr. Szörényi Artur, választott meg egyhangulag. A választmány: Blau Armin, Breyer János, Guttman Sándor, Haasz György, Kohn Hermann, Ninkovits Pál, Pick Zsigmond, Popovits Vazul, Raikovits György, Sameth Robert, Schämmer János, és Wolf Manó; a választmányi póttagok: Hutzi Sándor, Lex Nándor, Stern Lajos, Sternheim Manó, Szabó János, és Szarka Sándor; a számvizsgáló bizottság: Hegyesi Armin, Marsovszky László és Schwartz Sándor; a szavazatszedő bizottság: Bayer István, Adler Lipót és Gáni Bernát végül a jegyzőkönyvi hitelesítő: Popovits Vazul, és Schämmer János egyesületi tagból alakultak. Amigo Róza kisasszonyt 9-en jegyezték a választmányi tagok sorába. Szünni nem akaró éljenzés közepette ekkor szólásra emelkedett Bonomi Géza s a megválasztottak nevében köszönetet mondva, egyetértésre és buzgó munkásságra hívja fel az egyesületet. Majd Berdach Ignác elnök néhány lendületes szóval az ülést befejezetnek nyilvánítja.

Színészet Resiczán. Balla Kálmán szintársulata, a mely a szini év közben szerződöttetett Deák Péter társulata helyett, f. hó 16-ára tervezte volt Resiczán való szereplésének megkezdését. Most értesülünk, hogy nevezett szintársulat közbejött akadályok miatt csak e hó végén fog Resiczára érkezni.

A budapesti tüzkatasztrófa

Lugoson. A »Párisi Nagy Áruház« tüzkatasztrófájának híre, mely a fővárosban kínos meglepetést szült, Lugoson a »Délvidéki Lapok« távirati értesülése folytán, hétfőn este már 9 óra tájt, tehát alig 2—3 órával a nagy szerencsétlenség keletkezése után kelt szárnyra s főleg városunk kereskedő világában okozott megdöbbenést. Szűk szavu értesülésünket azután másnap késő délután a fővárosi lapok hasábjain tartott részletes tudósításai, egész borzadályukban egészítették ki. A kereskedelmi alkalmazottak egyesülete erre 7 órakor este az alábbi részvétvtáviratot menesztette:

Tek.

Zerkevits Emil urnak

a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos

Egyesülete tisztelt elnökének.

Budapest

VI., Andrássy-ut 13.

Elszorult szívvel értesültünk az éppen megérkezett hírlapok révén azon megrázó szerencsétlenségről mely a »Párisi Nagy Áruház« alkalmazottait érte.

Legyenek meggyőződve, hogy ezen nagy szerencsétlenségben mi Önökkel érezzük, s hogy szerény tehetségeinkkel, azon leszünk, hogy az Önök nagy bánatát enyhítsük.

Addig is fogadják bajtársi mély részvételünknek nyilvánítását.

Tisztelettel

A lugosi kereskedő ifjak egylete.

Az egyesület gyűjtést indított egyuttal, a tűzvésznel elszerecséltenedett bajtársaiak s hozzátartozóik segélyezésére. Közönségünk ne zárkózzék el azért áldozatkészségével az adakozások elől.

A kir. járásbíróóság huzerkodik. Az igazságügyi palotánk hosszú idő után végre javában elkészült s a lugosi kir. járásbíróóság már szeptember hó 1-én a Temesvári és Nedelco-utczák sarkán ujonnan épült kir. törvényházba át is költözik. A kir. járásbíróóság az új épületnek a Temesvári-utczai kapubejárójától jobbra a Nedelco-utczai kapubejáróig terjedő földszinti helyiségekben helyeztetik el.

Istvánhegy nagy napja. Az erdős-sziklás hegyvidék egy kies zugában meghuzodó Istvánhegy község esőndjét, a kirándulók vigasága verte fel esőtörtökön. A szomszédos helységek intelligenciájára s Lugosról az Iparos-Polgárok olvasókörre testületileg jelent meg az ott évente rendezni szokott mulatságon. A rendezőség — írja szakuli levelezőnk — a legmeszebb menő előkészületeket tett Mihályik Pál ottani erdész elnöklete alatt, de a 11 óra tájt neki eredt eső, mely még másnap reggel is egyre szakadt a hegyek között, a tervezett kirándulást megghusította. A szép számmal megjelent vendégek így a nagy koreszmába szorultak. A fiatalság már kora délután tánczra perdült s reggelig egyre hódolt Terpszihorának. A mulatság úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült. Felülfizettek: Mihályik Pál 23 koronát, Tóth Imre 3 kor. 40 fillért, Meszing Samu 1 kor. 40 fillért, Brenner Miksa, Mangoi Dávid és Szidon József egyenként 1 koronát, Ellig Károly, Fischer Béla, és Graff Lajos egyenként 40 fillért.

A szülők figyelmébe. A hat és hét éves gyermekek ovodai, illetve iskolai beiratásához okvetlenül szükséges a születési bizonyítvány, melyet az illetők az állami anyakönyvi hivatalból ingyen szerezhetnek meg. Illetékes helyről saját érdekükben figyelmeztetik a szülőket, hogy ezen tanusítványt mielőbb megszerezni iparkodjanak, nehogy a tömeges jelentkezők folytán várákozni legyenek kénytelenek, míg az illető, szükséges tanusítvány részükre kiállítja.

Lugosi izr. iskola. A lugosi izraelita fiu- és leányiskolánál az 1903—1904. tanévre szóló beiratások f. évi augusztus hó 28., 30. és 31-én, továbbá szeptember 1-én és 2-án, d. e. 9—11 és d. u. 2—5-ig főgnak a hitközség irodájában eszközöltetni. Beiratási díj gyanánt 2 korona 80 fillér fizetendő minden tanuló után. A tanév ünneppélyes megnyitása szeptember 2-án, a rendes tanítás kezdete szeptember 3-án lesz.

Merénylet egy állomásfőnök ellen. A jabloniezei vasuti állomásfőnök élete élen szombaton este merényletet követtek el. Lakásának ablakán keresztül egy valaki revolverrel reá lött, de a golyó nem találta. Az állomásfőnök ellen néhány nappal előzőleg is már megkísérelték a merényletet s ekkor követ hajigálták meg. Tettes után a csendőrség erőlesen nyomoz.

Csendelet Monostoron. A román paraszt vad lelkiéletének és erkölcsük elfajulásának egy elremitó példájáról ad hírt báhnezi levelezőnk. Monostor községében vasárnap késő este Steiner Miksa koresmájában három magyar ácsmunkás és három oda való román földmives külön külön asztalnál pálinkázott. A beszéd javában folyt közöttük, amidőn az egyik ácsmunkás az udvarra ment. Időközben a földmivesek a magyarokkal összekaptak s őket az asztal alá vadtosták. Künrekeut társuk a lár-mára beakart menni, de négy parasztleány ekkor már utját állta. A magyarok viszont az udvarra akartak menekülni, de kíséretük így megghusult. Az üzleten keresztül a koresmáros illetve szatócs magánlakására menekültek tehát. Sztanieszku Dávid, Dezsika Pál és Dezsika Adám azonban itt is üldözöbe vették őket s merthogy a koresmáros öreg anyja kérielve elébük állt, a kezébe akadt fadarabbal az egyik úgy fejbe ütötte, hogy mire fia és menyje a szobába jött, meghalt. A garázdálkodók dulakodás közben most már a jayveszékelő koresmárosnak és nevének is neki estek s azokat fojtogatni kezdték. Ekkor valaki odakünn az ablakon bekoptatott s a három jó madár kerekét oiddott. A csendőrök még aznap éjjel elfogták őket.

Kivonat

a posta-távirda-növendékrendszer életbe léptetésére vonatkozó szabályzatból.

Posta- és távirdasegédúsztek kiképzésére — az eddig érvényben volt szabályok és rendeletek hatályon kívüli helyezésével — 1903. évi október hó 1-től a növendék-(éleve)-rendszer lép életbe.

1. Növendékül fölvétetik azon ifju, a ki: a) a középiskola legalább IV-ik vagy ezzel egyenrangú más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezte; b) 14 évesnél nem fiatalabb s 16 évesnél nem idősebb; az iskola bevégezése és növendékül felvétel között azonban legfeljebb egy évi megszakítás lehet, mely esetben hitelesen igazolni kell, hogy ezen egy év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott; c) magyar állampolgár; d) a magyar nyelvet, ha pedig horvát-szlavonországi illetőségű, a horvát nyelvet szóban és írásban bírja; e) fedhetetlen magaviseletű; f) ép és egészséges. Ezen feltételeket iskolai, születési, erkölcsi és közhatósági orvos által kiállított bizonyítványokkal kell igazolni. A fölvételért sajátkezűleg irt, ivenként egy koronás pénzügyi bélyeggel ellátott és a fennebb elősorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel évenként mindig augusztus hó végéig lehet folyamodni. A kérvény az illető posta- és távirdaigazgatósághoz czimezve, azon posta-távirdahivatalnál nyújtandó be, hová folyamodó növendékül fölvételét óhajtja. A folyamodványokra a szülőknek, illetve árváknál a gyámnak beleegyező nyilatkozata is reá vezetendő.

2. A növendékeket a posta-távirdavezérgazgatóság által évenként és kerületenként megállapítandó, június havában közhírré teendő létszámban az illetékes posta- és távirdaigazgatóságtól esetről-esetre kikért engedély alapján az erre kijelölt kincstári posta-távirdahivatalok vezetői s I. osztályu nem kincstári postatávirdahivatalok postamesterei személyes felelősség mellett veszik fel.

Hogy mely posta-távirdahivatalok vannak növendékek felvételére évenként felhatalmazva, arra nézve bármelyik posta-távirdahivatal tájé-

kozást nyújt. Ha a növendék hozzátartozói nem az illető posta-távirdahivatal székhelyén laknak, a hivatalvezető, illetve postamester köteles ellenőrizni azt, hogy a növendék oly családnál nyerjen elhelyezést, a hol kellő felügyelet alatt lesz. Budapesti posta-távirdahivatalokhoz kiképzésre csak oly növendékek vehetők föl, kik helyben szülőiknél vagy rokonaiknál laknak.

3. A posta-távirdahivatal vezetője, illetve a postamester minden egyes növendéket fölvétel előtt jól olvasható írás és a négy alapművelettel való gyakorlott számolás tekintetében megvizsgál. A fölvétel csak az igazgatóság engedélyének megérkezése után történhetik meg. A fölvett növendék köteles a szolgálatot az értesítés kézhezvétele után október hó 1-én megkezdeni.

4. Már fölvett növendéket a hivatalvezető vagy postamester csak a felettes posta-távirdaigazgatóság engedélyével bocsáthat el.

5. Növendékek kiképzésére tanfolyamok nem tartatnak, hanem a posta-távirdaigazgatóságok és hivatalvezetők, illetve postamesterek gondoskodnak arról, hogy a növendékek a kezelési szolgálat minden ágában kiképeztessenek. Az oktatásért semmitéle díj nem jár.

6. A növendékeket — tekintve, hogy testileg még fejlődésben vannak — 15 éves korukig naponta legfeljebb 4—5 órán át szabad a hivatalban foglalkoztatni s pedig írásos teendőkkkel és a posta-távirda- és távbeszélőkezelés eleme részeinek megtanulásával; 16 éves korukban naponta 6, 17—18 éves korukban pedig már 7—8 órán át a kezelés külön böző ágainál kell őket foglalkoztatni.

Növendékek éjjeli szolgálatra be nem oszthatók és vasárnapi teljes munkaszünetben részesítendőek.

7. A növendékek a gyakorlati kiképzés első félévében semmi javadalmazásban nem részesülnek; az első év második felében azonban kincstári posta-távirdahivataloknál havi 15 korona, a második évben havi 30 korona, a 3-ik évben havi 40 korona és a negyedik évben havi 50 korona napidij-átalányt kapnak, mely általány félhavi utólagos részletekben az illető növendék megfelelő bélyeggel ellátott nyugtájára fizettetik ki.

Nem kincstári posta-távirdahivataloknál a díjazás a növendék és postamester között szabad egyezkedés tárgya. Az oktatásért azonban a postamesternek nem szabad díjat szedni.

Azon növendékeket, kik I. osztályu nem kincstári posta-távirdahivatalhoz vétettek fel gyakorlatra, az utolsó évben a posta-távirdaigazgatóság kincstári posta-távirdahivatalhoz osztja be, a hol szolgálati idejüknek megfelelő díjazásban részesülnek.

8. A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után a posta-távirdaigazgatóság székhelyén vizgára bocsáttatnak s a vizsga sikeres letétele után segédúsztekké kinevezetésükig, mint segédúszteljöltek kincstári posta-távirdahivataloknál napidijas minőségben nyernek alkalmazást.

Rendes vizgáért díjat nem kell fizetni; a kik azonban a vizgát részben vagy egészben ismétlik, a kincstár javára tíz korona vizsgatíj fizetésre köteleztetnek.

Az 1903. évben mindegyik posta-távirdaigazgatóság 15 növendéket vehet föl.

TÁVIRATOK.**A bpesti tüzkatasztrófa.**

(Budapest 1903 augusztus hó 26-án a Délvidéki Lapok eredeti távirata.) A Párisi Áruház második és harmadik emelete, ma reggel ujra kigyulladt és a nagy szél folytán a szomszéd épületek imminens veszélyben forogtak. A tüzoltóságnak a legnagyobb erőmegfeszítést kellett alkalmazni, hogy a tüzet lokalizálja.

A politikai válság.

(Bpest aug. 26. a D. L. ered. távirata.) A mai délután folyamán Darányinak O Felsége által történt meghallgatása után, általánossá vált Budapesten az a felfogás, hogy a király őt fogja megbizni a kabinet megalakításával.

A lugosi izr. hitközség előjáróságától.
432. sz. 1903.

Hirdetmény.

A lugosi izr. hitközség ujonnan átalakított templomának megnyitása alkalmából és tekintettel az őszi nagy ünnepek közelségére a hitközségi előjáróság ezennel értesíti a hitközségi tagokat, hogy 1. Mindazok, a kik templomi ülést — az előjáróság által már közzétett feltételek mellett — venni szándékoznak, ebbeli szándékukat a foglaló, vagy teljes vételár lefizetése mellett a hitközségi irodában a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 9—12 d. u. 3—6) legkésőbb f. é. szeptember hó 1-éig annál is inkább jelentsék be, mivel ezen időt követőleg az ülések bérbe adása megkezdődvén, a venni szándékozők az ülések esetleges bérbeadása folytán a vétel lehetőségétől elesnének: — 2. Azok, a kik üléseket már előzőleg vettek, a hirdetmény közzétételétől számított 8 n y o l e z napon belül tartoznak a vételár a hitközségi irodában befizetni, vagy ugyanott nyilatkozni, hogy a vételár az eladási feltételek értelmében részletekben kívánják megfizetni. A kik sem a vételárát le nem fizetik, sem nem nyilatkoznak úgy tekintetnek, hogy a vételár az előírt kamatozás mellett részletekben kívánják törleszteni.

Az új törzskönyvbe már eddig bevezetett tulajdonosok, valamint azok a kik templomi ülést ujonnan vettek és vesznek, ülésekről — a kiállítási költség egyidejűleg megfizetése ellenében igazolványt kapnak. — Ezen igazolvány a templomi ülés tulajdoni és birtoklási jogának igazolására szolgál, — ülések eladásánál, bérbeadásánál, belépti és pójtjegyek kiadásánál a szükséges bejegyzések eszközése végett ezen igazolvány a hitközségi irodában felmutatandó. Az hogy az ülés megvan-e terhelve, csak a törzskönyv betekintése útján tudható meg. Az igazolvány elvesztése vagy más módon való megsemmisülése esetén a fél költségén egy másodlat állíttatik ki. A bérleti viszony az igazolvány felmutatása által igazoltatik.

Az újév és engesztelő napi ünnepekre szóló belépti jegy ezen igazolvány felmutatása és az ez évre ülésenként két koronában megállapított illeték lefizetése ellenében adatik ki az ülés tulajdonosának, birtoklójának, bérliójének vagy haszonélvezőjének nevére és csak azon személy által használható a kinek nevére szól.

Pójtjegy a zsinagógai rendtartás 4. §-ának 2. és 3. bekezdése értelmében, de csak egy személy részére az igazolvány felmutatása és az ez évre ülésenként három koronában megállapított illeték lefizetése ellenében adatik ki. Azon ülések tekintetében, melyek a törzskönyvben több tulajdonostárs nevére vannak bejegyezve, felhivatnak sz érdekeltek annak bejelentésére, hogy a belépti jegy kinek nevére állíttasék, ki, mivel különben a belépti jegy az igazolvány felmutatójának nevére fog kiállíttatni. A hitközség tulajdonát képező és annak kezelése alatt álló ülések bérbeadása 1903. évi szeptember hó 1-én kezdődik és naponként d. u. 4—6 óráig eszközöltetik a hitközségi irodában.

Végül figyelmeztetnek azok, a kik üléseiket még át nem iratták, vagy az

átírási illetéket meg nem fizették, hogy üléseiket e hó végéig átírassák, illetve az átírási illetéket megfizessék mivel különben sem ülési igazolványt sem belépti jegyet nem kapnak.

A lugosi izr. hitközség előjáróságának 1903. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

A hitközségi előjáróság.

Használt de jó karban lévő

kerékpár

megvételre kerestetik.

Czim a kiadóhivatalban.

Csorba István
elektro-technikai vállalata

Lugos, Széchenyi-utca 3.
Strasser-kávéház átellenében.

Jó házból való fiu

nagyobb asztalos-műhelybe

tanoncznak

felvétetik.

Czim e lap kiadóhivatalában.

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Recht és Schwarz cégnél Lugoson.

Szülők figyelmébe!

Felülmulja az összes eddigi biztosításokat.

Pótolatlan mulasztást követ el az, a ki nem veszi igénybe a

Budapest-székesfővárosi takarékpénztár

(jegyzett tőke e. i. 4,300.000 K)

által nyújtott teljesen **díjmentes életbiztosítást**, mely egyszerű heti vagy havi betétekkel nyerhető, a mellett, hogy **a betétek kamatokkal együtt** bármely évben **viSSzaadtnak**, ha a tag tovább fizetni nem akar. A biztosítás időtartama 16 év; a legkisebb heti betét egy (1) K — 1200 K életbiztosítással. A biztosítási szerződés egy előkelő és nagy hazai biztosító-társaságnál kötöttetik meg. **Biztosított tőke 10,000.000 K.** Példa: 3 K heti betét 16 év alatt = 2496 K tőkével; halál esetében vagy azonnal, vagy a 16. évben kifizettetik 3600 K; elérés esetében ugyanennyi.

Bővebb felvilágosítással szolgál a főügynökség:

Rosenzweig Ignác Lugoson,

a hol felvételek is eszközöltetnek.

Proviziós ügynökök felvétetnek.